

Gümrük Vergilerini Ödeme Yükümlülüğü

Kurs notları

Bu, kurs bilgilerinin en önemli bölümlerinden oluşan hızlı ve faydalı bir özetir.

1 Eğitim amaçları

Bu 75 dakikalık kursun sonunda aşağıdaki hususlarda bilgi sahibi olacaksınız:

- gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü nedir ve ne zaman doğar?
- kimler vergi yükümlüsü olabilir?
- gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü nerede doğar?
- gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü nasıl belirlenir?
- vergi tahsilat süreci ve vergileri ödeme yükümlülüğünün itfa edilmesi;
- sonradan kontrolün gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğüne olan etkisi.

2 Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü ne zaman doğabilir?

2.1 Uyum yoluyla.

- Ekonomik operatörün Birlik dışı eşyaları ithal etmesi ve bunları **serbest dolaşıma giriş** veya **geçici kabul rejimine** dâhil etmesi durumunda gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü oluşabilir.
- Yeniden ihracat beyannamesi aracılığıyla ithalatta istisnai gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü doğabilir.
- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü, gümrük beyannamesinin kabul edilmesi ile birlikte doğacaktır.

2.2 Uyumsuzluk yolu ile

- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü uyumsuzluk nedeni ile aşağıdaki durumlarda da doğabilir:
 - ekonomik operatörün gümrük rejiminin **yükümlülüklerini yerine getirmemesi;**
 - ekonomik operatörün eşyaları gümrük rejimi kapsamına sokarken **koşulları yerine getirmemesi;**

3 Kimler vergi yükümlüsüdür?

- Vergilerin ödenmesinden birden fazla kişi sorumlu ise bu kişiler vergi ödemelerinden **birlikte ve ayrı ayrı** sorumlu olacaklardır.

3.1 Uyum yoluyla

- Beyan sahibi vergi yükümlüsüdür:
 - **ithalatçı gümrük beyannamesini kendisi verirse** ithalatçı da vergi yükümlüsü olur.
 - gümrük beyannamesinin doğrudan bir temsilci tarafından ithalatçının adına ve hesabına verilmesi durumunda **ithalatçı, beyan sahibi ve vergi yükümlüsüdür.**
 - gümrük beyannamesinin dolaylı bir temsilci tarafından kendi adına ancak bir ithalatçı namına verilmesi durumunda hem **dolaylı temsilci** hem de ithalatçı, sorumlu kişiler ve vergi yükümlüleridir.
- Buna ek olarak, **beyannameyi hazırlamak için gerekli bilgileri sağlayan** ve bilgilerin yanlış olduğunu makul olarak bilmesi gereken herhangi bir kişi de vergi yükümlüsü olacaktır.

3.2 Uyumsuzluk yolu ile

- Bir gümrük rejiminin yükümlülüğü ile uyumsuzluk olması durumunda, vergi yükümlüsü/yükümlüleri şunlar olacaktır:
 - yükümlülüklere **uyması gereken kişi,**
 - **yükümlülüklere uyması gereken** kişi adına hareket eden kişi,
 - **eşyaları elinde tutan** kişi.
- Eşyaları bir gümrük rejimine tabi tutma koşulları ile uyumsuzluk oluşması durumunda, vergi yükümlüsü/yükümlüleri şunlar olacaktır:
 - **koşullara uyması gereken** kişi,
 - gümrük beyannamesi için **bilgileri sağlayan** kişi.

4 Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü nerede doğar?

4.1 Uyum yoluyla

- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü, **gümrük beyannamesinin verildiği yerde** doğar.

4.2 Uyumsuzluk yolu ile

- Öncelikle, gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü, yükümlülüğün doğduğu **olayın meydana geldiği yerde** oluşur.
Örneğin: Bir kişinin yetkisi olmadan eşyaları gümrük gözetiminden çıkarırken yakalanması.
- Bu yerin tespiti mümkün değilse gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü, Gümrük İdaresinin eşyaların gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün **doğduğu sonucuna vardıkları yerde** doğar.
Örneğin: Eşyaların, serbest dolaşıma girmeden önce bir pazarda satılırken bulunması.

- Eşyanın **ibra edilmemiş** bir gümrük rejimine tabi tutulması veya geçici depolamanın **usulüne uygun şekilde sonlanmamış** olması ve yukarıdaki paragrafların uygulanamaması durumunda, gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü **eşyaların beyan edildiği yerde ya da geçici depolama yerinde oluşacaktır**.
Örneğin: Transit kapsamındaki eşyaların varış yerine hiç ulaşmaması ve Gümrük İdaresinin usulsüzlüğün nerede gerçekleştiğini zamanında tespit edememesi
- Gümrük İdaresi, gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün **birden fazla yerde** oluştuğunu belirlerse gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün, söz konusu yükümlülüğün **ilk oluştuğu yerde** doğduğu kabul edilecektir.
Örneğin: Varış gümrük idaresinin, transit güzergahındaki her ülkede eşyaların bir kısmının alındığını tespit etmesi.
- Ödenecek tutar **10.000 €'dan daha az** ise gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün **bu tespitin yapıldığı Üye Devlette** doğduğu kabul edilecektir.
Örneğin: Varış gümrük idaresinin çekilen eşyalarla ilgili gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü tutarının 10.000 €'dan daha az olduğunu belirlemesi.

5 Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü nasıl belirlenebilir?

- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün belirlenmesi için gümrük görevlisi eşyaların gümrük kıymetine uygun tarifeyi uygular.
- Gümrük görevlisi doğru tarifeyi uygulayabilmek için TARIC sistemine başvurur ve gümrük görevlisinin aşağıdaki hususları bilmesi gerekir:
 - eşyayı tanımlayan Kombine Nomenklatür (CN) kodu,
 - eşyanın menşei,
- Ekonomik operatör de ödenecek gümrük vergisi tutarını hesaplayabilir ve tutarı gümrük beyannamesine girebilir.
- Ödenecek gümrük vergisi tutarının hesaplara girişine yönelik uygulama prosedürleri her bir Üye Devlet tarafından belirlenmektedir, ancak hesaplara giriş zamanı ABGK tarafından düzenlenir.
- Gümrük İdaresi ödenecek vergi tutarını vergi yükümlüsüne bildirmelidir. Ancak bazı durumlarda bu gerekli değildir.

6 Gümrük vergilerinin tahsilatı

6.1 Tahsilat/Geri Verme/Kaldırma

- Gümrük vergilerinin tahsilatı süreci, gümrük vergileri tutarının hesaplara girilmesi ve vergi yükümlüsüne/yükümlülerine bildirilmesi ile başlar.
- Genel bir kural olarak, **ödeme bildirim tarihini izleyen 10 gün içerisinde yapılmalıdır**.
- Tahsilat aşamasında iki önemli prosedür daha bulunmaktadır:
 - **geri verme**: Ödenmiş olan bir ithalat vergisi tutarının iade edilmesi.
 - **kaldırma**: Henüz ödemesi yapılmamış bir vergi tutarının ödenmesinden muafiyet sağlanması.
- Vergi tutarı aşağıdaki gerekçelere bağlı olarak **geri verilir ya da kaldırılır**:
 - **aşırı yüklü** tutarlarda ithalat vergisi,
 - **ayıplı eşyalar** ya da sözleşme koşullarına uymayan eşyalar,
 - yetkili idarelerce yapılan **hata**,

- tüm ekonomik operatörlere adil ve eşit muamele edilmesini sağlamak için **hakkaniyet**.

6.2 İtfa etme

- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü **yerine getirildiğinde**, söz konusu yükümlülük itfa edilmiş sayılır.
- Gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü şu durumlarda da itfa edilebilir:
 - gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğünün **ortadan kalktığı durumlar**
 - gümrük vergilerinin **toplandığı** ve bu nedenle geri verildiği veya kaldırıldığı **durumlar**
 - vergi yükümlüsünün **3 yıl içinde bilgilendirilmediği durumlar**

7 Sonradan kontrol

- Gümrük memurları, gümrük vergileri tutarının uygun yükseklikte tespit edilip edilmediğini ve ekonomik operatörün prosedürlerine ilişkin henüz belirlenmemiş başka gümrük vergilerini ödeme yükümlülüğü bulunup bulunmadığını kontrol etmek için **son 3 yıllık verileri inceleyebilir**.
- Sonradan kontrol şunları içerir:
 - gümrük İdaresi, gümrük kontrolleri amacıyla çeşitli istemlerde verilen bilgilerin **doğruluğunu ve eksiksizliğini teyit edebilir**.
 - idareler **eşyaları inceleyebilir** ve/veya numune alabilir.
 - **kontroller eşya hak sahibinin tesislerinde yapılabilir**.

Buradaki bilgilerin en önemli kurs bilgilerinin hızlı ve kullanışlı bir özeti olduğunu unutmayın. Sadece Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayınlanan Avrupa Birliği mevzuatı esas olarak kabul edilmektedir. Komisyon, eğitimle ilgili hiçbir sorumluluk veya yükümlülük kabul etmez.